

Rolnummer 429
Arrest nr. 1/93 van 7 januari 1993

A R R E S T

In zake : de vordering tot gedeeltelijke vernietiging van artikel 55 van de wet van 28 juli 1992 houdende fiscale en financiële bepalingen, ingesteld door de b.v.b.a. Agrivita en de b.v.b.a. Miramag Benelux.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. Delva en D. André, en de rechters F. Debaedts, L. De Grève, K. Blanckaert, L.P. Suetens, M. Melchior, L. François, P. Martens en Y. de Wasseige, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter J. Delva,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

*

I. *Onderwerp van de vordering*

Bij verzoekschrift van 6 augustus 1992, aan het Hof toegezonden bij ter post aangetekende brief van 7 augustus 1992 en ter griffie ontvangen op 10 augustus 1992, vorderen de b.v.b.a. Agrivita, met maatschappelijke zetel te 2900 Schoten, Zamenhoflaan 24, en de b.v.b.a. Miramag Benelux, met maatschappelijke zetel te 2650 Edegem, Verbindingsstraat 31 en met exploitatiezetel te 2930 Brasschaat, De Zwaan 17, de vernietiging van artikel 55 van de wet van 28 juli 1992 houdende fiscale en financiële bepalingen (*Belgisch Staatsblad* van 31 juli 1992), in zoverre door dat artikel bekrachtigd wordt, met uitwerking vanaf de dag van inwerkingtreding, de rubriek II van tabel B zoals ze wordt bepaald bij artikel 3 van het koninklijk besluit van 17 maart 1992 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 20 van 20 juli 1970 tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en diensten bij die tarieven en het koninklijk besluit van 10 november 1980 tot invoering van een speciale taks op luxe-produkten, en waardoor de meststoffen op basis van secundaire elementen onderworpen worden aan het B.T.W.-tarief van 12 procent.

Bij hetzelfde verzoekschrift vorderden de verzoekende partijen ook de schorsing van dezelfde wetsbepaling. Bij arrest nr. 60/92 van 8 oktober 1992 heeft het Hof de aangevochten bepaling geschorst in zoverre daarbij voor meststoffen op basis van secundaire elementen een hoger tarief wordt opgelegd dan het tarief dat geldt voor meststoffen in het algemeen.

II. *Rechtspleging*

Bij beschikking van 10 augustus 1992 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Van het beroep is conform artikel 76 van de organieke wet kennisgegeven bij ter post aangetekende brieven

van 24 augustus 1992.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 26 augustus 1992.

De Ministerraad heeft op 2 oktober 1992 een memorie ingediend.

Van die memorie is kennisgegeven conform artikel 89 van de organieke wet bij ter post aangetekende brief van 23 oktober 1992.

Verzoeksters hebben een memorie van antwoord ingediend op 17 november 1992.

Bij beschikking van 26 november 1992 heeft waarnemend voorzitter F. Debaedts de zetel aangevuld met rechter Y. de Wasseige, gelet op de toetreding tot het emeritaat van voorzitter J. Wathelet en diens vervanging door rechter D. André, die reeds lid was van de zetel.

Bij beschikking van 26 november 1992 heeft het Hof beslist dat de zaak in gereedheid is en de dag van de terechtzitting bepaald op 17 december 1992.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij ter post aangetekende brieven van 26 november 1992.

Bij beschikking van 2 december 1992 heeft voorzitter J. Delva de zaak voorgelegd aan het Hof in voltallige zitting.

Op de terechtzitting van 17 december 1992 :

- zijn verschenen :

. Mr. D. Lindemans, advocaat bij de balie te Brussel, voor verzoekende partijen;

. Mr. I. Claeys Bouúaert, advocaat bij het Hof van Cassatie, voor de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel;

- hebben de rechters-verslaggevers K. Blanckaert en M. Melchior verslag uitgebracht;

- zijn voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *Onderwerp van de bestreden bepaling*

Artikel 55 van de wet van 28 juli 1992 houdende fiscale en financiële bepalingen (*Belgisch Staatsblad* van 31 juli 1992) bekrachtigt onder meer het koninklijk besluit van 17 maart 1992 tot wijziging van het hogervermeld koninklijk besluit nr. 20 van 20 juli 1970.

Het bekrachtigd koninklijk besluit van 17 maart 1992 (*Belgisch Staatsblad* van 19 maart 1992) wijzigt onder meer de rubriek II van tabel B gevoegd bij het koninklijk besluit nr. 20 en onderwerpt kalkmeststoffen en andere meststoffen op basis van calcium en/of magnesium aan het B.T.W.-tarief van 12 procent.

Blijkens de hoofding van rubriek II van de tabel B gaat het om «meststoffen op basis van secundaire elementen», terwijl de meststoffen in het algemeen krachtens hun opname in de ongewijzigde rubriek XII van

tabel A bij hogervermeld koninklijk besluit nr. 20 aan het tarief van 6 procent onderworpen blijven.

IV. *In rechte*

- A -

A.1. De eerste verzoekende partij, de b.v.b.a. Agrivita, verklaart handel te drijven in kalkmeststoffen en vooral met het produkt Magkal een belangrijk aandeel op de Belgische meststoffenmarkt verworven te hebben. De verzoekende partij is tegen de Belgische Staat in geding nopens het op de kalkmeststoffen toe te passen B.T.W.-tarief. Bij vonnis van 9 december 1991 van de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen is op vordering van de b.v.b.a. Agrivita voor recht gezegd dat het produkt Magkal een meststof is, onderworpen aan het B.T.W.-tarief van 6 %.

De Belgische Staat, die van oordeel was dat de kalkmeststoffen als bodemverbeteraars tegen 19 procent te tarifieren waren, heeft tegen voormeld vonnis hoger beroep ingesteld.

De activiteit van de b.v.b.a. Agrivita is sterk teruggelopen door stopzetting, begin 1991, van de leveringen van het produkt Magkal vanuit Engeland.

De zaakvoerder van voornoemde b.v.b.a. is tevens mede-oprichter van de b.v.b.a. Miramag Benelux, die thans voor het Hof de tweede verzoekende partij is.

De b.v.b.a. Miramag Benelux is opgericht in 1991 en levert een uit Duitsland afkomstige kalkmeststof met aan het produkt Magkal gelijkaardige eigenschappen.

Op vordering van de b.v.b.a. Miramag Benelux heeft de Raad van State, afdeling administratie, bij arrest nr. 39.410 van 18 mei 1992 de tenuitvoerlegging geschorst van rubriek II van tabel B bijgevoegd bij het koninklijk besluit nr. 20 van 20 juli 1970, zoals gewijzigd bij artikel 3 van het thans door de bestreden bepaling bekrachtigd koninklijk besluit van 17 maart 1992.

A.2.1. In een eerste middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van de artikelen 6 en *6bis* van de Grondwet, doordat de wetgever met de bestreden bepaling verhindert dat de Raad van State zich zou uitspreken over de aangevoerde onwettigheid van een door die Raad op verzoek van de b.v.b.a. Miramag Benelux reeds geschorste bepaling, en doordat de wetgever retroactief het voordeel van de door de Raad van State uitgesproken schorsing ontnemt door een bekrachtiging met uitwerking vanaf de dag van inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 17 maart 1992.

Volgens de verzoekende partijen ontnemt de bestreden bepaling hun een essentiële voor alle burgers geldende juris dictionele waarborg, waardoor zij het voorwerp zijn van een ongelijke behandeling die niet objectief verantwoord is, en waarbij in elk geval tenminste vastgesteld moet worden dat het aangewende middel niet redelijkerwijze evenredig is met het beoogde doel, zo dat doel al rechtens aanvaardbaar zou zijn.

In dit verband verwijzen verzoekers naar het arrest van het Hof nr. 16/91 van 13 juni 1991.

A.2.2. De verzoekende partijen voeren in een tweede middel nogmaals de schending van de artikelen 6 en *6bis* van de Grondwet aan, ditmaal op grond dat met de bestreden bepaling een onderscheid wordt gemaakt tussen « gewone » meststoffen en meststoffen op basis van secundaire elementen, terwijl dat onderscheid, zo het dan al objectief mocht zijn, in elk geval niet redelijk kan verantwoord worden bij toetsing aan het doel en de gevolgen van de B.T.W. en aan de redelijkheid van de verhouding tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

A.3.1. Wat het eerste middel betreft, antwoordt de Minis terraad in zijn memorie van 2 oktober 1992 dat de verzoekende partijen de rechtspraak van het Hof in het arrest nr. 16/91 doortrekken op een nochtans grondig verschillende toestand.

De Ministerraad doet opmerken dat het in de zaak van de v.z.w. « Femmes au foyer » ging over een voorlopige heffing waarvan moest vastgesteld worden of ze al dan niet in een juiste verhouding stond tot de latere belasting en dat het excedent van de voorlopige heffing als een soort renteloze lening aan de schatkist aangemerkt kon worden.

In onderhavige zaak gaat het volgens de Ministerraad daarentegen om een definitieve heffing die niet het voorwerp kan zijn van latere regularisatie.

A.3.2. Wat het tweede middel betreft, stelt de Ministerraad eerst dat het naar recht faalt, omdat de wetgever in het uitoefenen van zijn grondwettelijke functie geen andere verantwoording moet geven dan wat in de Grondwet is bepaald, te weten de stemming in de twee kamers en bekrachtiging door de Koning.

Vervolgens betoogt de Ministerraad dat een verschil in fiscale tarificatie van produkten op zich geen schending kan uitmaken van het gelijkheidsbeginsel dat de gelijke behandeling van personen moet waarborgen.

Volgens de Ministerraad dienen de verzoekende partijen aan te tonen dat zij slachtoffer zijn van een persoonlijke discriminatie en zouden zij op dat punt in gebreke blijven.

A.4.1. Op 17 november 1992 hebben de verzoekende partijen een memorie van antwoord ingediend.

Zij verklaren niet in te zien hoe het onderscheid dat de Ministerraad maakt tussen een voorlopige heffing in de zaak behandeld bij arrest nr. 16/91 en een definitieve heffing in onderhavige zaak relevant zou zijn voor het onderzoek van de gegrondheid van het eerste middel.

De verzoekende partijen erkennen dat er ten deze wel een verschil is ten overstaan van de zaak beslecht bij arrest nr. 16/91 in die zin dat artikel 37, § 3, van het B.T.W.-Wetboek de bekrachtiging van koninklijke besluiten betreffende B.T.W.-tarieven voorschrijft, maar die bepaling kan volgens verzoeksters een bekrachtiging van een door de Raad van State geschorste bepaling niet rechtvaardigen.

A.4.2. Voor de verzoekende partijen is het verweer van de Ministerraad op het tweede middel op zijn minst merkwaardig te noemen, waar voorgehouden wordt dat het voor de wetgever volstaat de grondwettelijke voorschriften inzake stemming in de twee kamers en bekrachtiging door de Koning in acht te nemen.

De verzoekende partijen doen van hun kant opmerken dat artikel 107ter van de Grondwet de wetgever ertoe verplicht in geval van een geding voor het Arbitragehof de aangevochten norm te verantwoorden ten overstaan van de artikelen 6, 6bis en 17 van de Grondwet.

A.4.3. Tegen het betoog van de Ministerraad dat het gelijkheidsbeginsel enkel de gelijke behandeling van personen betreft terwijl het hier om een onderscheid tussen produkten gaat, voeren de verzoekende partijen aan dat een belasting nooit op personen maar op belastbare feiten geheven wordt, hetgeen uiteindelijk niettemin de personen treft die de als belastbaar feit omschreven handelingen stellen.

Dat het nadeel van de verzoekende partijen zoals becijferd door de Ministerraad minimaal zou zijn, wordt in de memorie van antwoord in ondergeschikte orde aan de hand van eigen berekeningen als onjuist en niet dienstig afgewezen.

A.4.4. Tenslotte herhalen de verzoekende partijen dat ten gronde geen enkele verantwoording wordt gegeven voor de bestreden onderscheiden behandeling.

- B -

Over het tweede middel

B.1.1. De verzoekende partijen, in hun hoedanigheid van handelaars in kalkmeststoffen, voeren twee middelen aan, waarvan het tweede de schending van de artikelen 6 en *Obis* van de Grondwet aanvoert, op grond dat het gemaakte onderscheid niet objectief is of in elk geval niet redelijk verantwoord kan worden ten aanzien van het doel en de gevolgen van de maatregel.

B.1.2. De grondwettelijke regels van de gelijkheid der Belgen voor de wet en van de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen zou worden ingesteld, voor zover voor het criterium van onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, met inachtneming van het doel en de gevolgen van de bestreden maatregel en van de aard van de in het geding zijnde beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat de aangewende middelen redelijkerwijze niet evenredig zijn met het beoogde doel.

B.1.3. Het komt de wetgever toe de verschillende handelingen en prestaties vast te stellen die aan de belasting op de toegevoegde waarde onderworpen worden en de daarbij geldende tarieven te bepalen. Het staat niet aan het Arbitragehof te oordelen of een door de wet voorgeschreven maatregel opportuun of wenselijk is.

Als de wetgever twee vergelijkbare categorieën van belastingplichtigen - ten deze handelaars in « meststoffen », enerzijds, en handelaars in « meststoffen op basis van secundaire elementen », anderzijds - onderscheiden behandelt door het verhandelen van het eerstgenoemde produkt aan 6 % B.T.W. en het tweede aan 12 % B.T.W. te onderwerpen, dient het Hof bij de toetsing aan de artikelen 6 en *Obis* van de Grondwet te oordelen of voor dat onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat.

B.1.4. Een verschil in tarief voor gewone meststoffen, enerzijds, en meststoffen op basis van secundaire elementen, anderzijds, kan enkel dan geacht worden binnen de grenzen van de beoordelingsvrijheid van de wetgever te liggen, als blijkt dat dit onderscheid kan worden verantwoord op grond van concrete gegevens, die verband houden met het nagestreefde doel.

Ten deze blijkt uit de gegevens van het dossier dat het verschil in B.T.W.-tarief steunde op de opvatting dat kalkmeststoffen slechts een bodemverbeterend, en niet een plantenvoedend effect zouden hebben.

Uit de wetenschappelijke studies die door de verzoekende partijen worden aangehaald en die door de Ministerraad niet werden betwist blijkt evenwel, dat niet alleen de «klassieke » elementen stikstof (N), fosfor (P) en kalium (K) maar ook de «secundaire » elementen calcium en magnesium een voedingsstof voor planten zijn en zodoende als meststof moeten worden aangezien.

B.1.5. Uit wat voorafgaat en uit het feit dat uit de debatten niet is gebleken en dat men niet inziet dat er een andere verantwoording zou zijn dan die welke betrekking heeft op de onderscheiden samenstelling van de twee soorten meststoffen, noch op het vlak van het doel dat door het bestreden verschil in behandeling wordt nagestreefd, noch wat de gevolgen ervan betreft, volgt dat dit verschil in behandeling als zonder verantwoording moet worden beschouwd.

Het middel dat de schending van de artikelen 6 en *6bis* van de Grondwet aanvoert, is derhalve gegrond.

B.1.6. De bestreden bepaling behelst evenwel slechts een discriminatie voor zover daarbij een hoger tarief voor meststoffen op basis van secundaire elementen wordt opgelegd dan voor meststoffen in het algemeen. De vernietiging moet dan ook in die mate worden beperkt.

B.2. Het onderzoek van het eerste middel is onnodig aangezien het niet tot een ruimere vernietiging aanleiding kan geven.

Om die redenen,

Het Hof

vernietigt, voor zover daarbij voor meststoffen op basis van secundaire elementen een hoger B.T.W.-tarief wordt opgelegd dan het tarief dat geldt voor meststoffen in het algemeen, te weten 6 procent, artikel 55 van de wet van 28 juli 1992 houdende fiscale en financiële bepalingen, in zoverre door dat artikel bekrachtigd wordt de rubriek II van tabel B zoals bepaald bij artikel 3 van het koninklijk besluit van 17 maart 1992 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 20 van 20 juli 1970 tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven en het koninklijk besluit van 10 november 1980 tot invoering van een speciale taks op luxe-produkten.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 7 januari 1993.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

J. Delva